

MAC2

Model
armonisà
da contabilitad 2
per las vischnancas grischunas

**Rapport tar la consultaziun davart
l'ordinaziun da finanzas per las
vischnancas**

Cuntegn

1. Situaziun da partenza
2. Introducziun
3. Explicaziuns davart las singulas disposiziuns
4. Vischnancas da pilot
5. Introducziun en l'entir chantun
6. Scolaziun, infurmaziuns
7. Renviaments a la litteratura

Glista da las scursanidas

ACh	Agen chapital
CASCFC	Conferenza da las autoritads da surveglianza chantunals sur las finanzas communalas
CDF	Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas
ChE	Chapital ester
CPSC	Conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas
ERP	Entreprise Ressource Planning (plan da classificaziun; software d'applicaziun per sustegnair la planisaziun da las resursas)
FA	Facultad administrativa
FF	Facultad finanzia
IPSAS	International Public Sector Accounting Standards
LFC	Lescha da finanzas dal chantun Grischun
LFC	Lescha da finanzas dal chantun Grischun (lescha da finanzas; DG 710.100)
LFSF	Lescha davart las finanzas e davart la surveglianza da las finanzas dal chantun Grischun
LV	Lescha da vischnancas
MAC1	Model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas 1
MAC2	Model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas 2 versiun (2008)
MLF	Model d'ina lescha da finanzas
NGP	Nova gestiun publica
NMC	Nov model da contabilitad da la confederaziun
OFC	Ordinaziun da finanzas dal chantun Grischun
OFV	Ordinaziun da finanzas per las vischnancas
SCI	Sistem da controlla intern

1. Situazion da partenza

Las stentas per unifitgar la contabilitad dal maun public van lunsch enavos. In'emprima armonisaziun ha cuntanschì la conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas (CDF) l'onn 1977, cur che l'emprima ediziun dal "Manual per la contabilitad da las finanzas publicas" è cumparida. Schebain che quest manual era mo ina recumandaziun nunlianta, è el vegnì introducì successivamain en tut ils chantuns ed en bleras vischnancas ed ha manà uschia per gronda part ad in'armonisaziun dal sistem da far la contabilitad. Il chantun Grischun ha fatg valair sia influenza a chaschun da l'ediziun dal manual davart la contabilitad da las vischnancas grischunas tras l'uniun grischuna d'employadas e d'employads da vischnanca. Il manual cuntegna principalmain il plan dals contos tenor il MAC1, ses commentari sco er in model per in'ordinaziun da finanzas. El è stà il fundament per introducir il MAC1 sin basa facultativa. Dapi l'onn 1986 fin oz han tut las vischnancas introducì il MAC1. Differentas vischnancas pli grondas han er agens relaschs da finanzas che correspundan al MAC1.

L'armonisaziun vertenta dal rendaquint è sa cumprovada. Ella permetta da cumparegliar in cun l'auter ils quints annuals da las vischnancas ed è indispensabla per indicaturs da finanzas expressivs sco er per la surveglianza da las finanzas.

Il svilup da la contabilitad publica, en spezial tras l'introducziun da contabilitads dals custs e da las prestaziuns sco er dal concept da la nova gestiun publica (NGP), ha però fatg in ulteriur pass enavant. Tant en ils chantuns sco er en las vischnancas sa mussa quest svilup en moda fitg differenta. Pli e pli sto vegnir constatada ina tendenza en direcziun d'ina disarmonisaziun. Pervia da quai ha la CDF dà l'incumbensa da sviluppar vinavant il model da contabilitad vertent MAC1 sin basa dal sistem da contabilitad da l'economia privata, dals International Public Sector Accounting Standards (IPSAS) ed en coordinaziun cun il nov model da contabilitad (NMC) da la confederaziun. Il schaner 2008 ha la CDF deliberà unanimamain il manual "Model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas (MAC2)". Quest manual cuntegna 19 recumandaziuns specificas ed il model d'ina lescha da finanzas (MLF). Las recumandaziuns specificas èn standards minimals che tut las communitads publicas stuessan ademplir. Divergenzas da questas recumandaziuns èn pussaivlas, ston dentant vegnir explitgadas en l'agiunta. La CDF recumonda als chantuns ed a las vischnancas da realisar il MAC2 uschè svelt sco pussaivel, il pli tard entaifer 10 onns.

Il MAC2 vul cunzunt augmentar la trasparenza da la situaziun da la facultad, da las finanzas e dal retgav ("true and fair view") sco er la cumparegliabladad dals quints da tut las communitads publicas. A medem temp vegnan adattadas las metodos da rendaquint dal maun public a quellas da l'economia privata.

Ina meglra cumparegliabladad cun autras vischnancas ed ina bler meglra trasparenza vegnan ad augmentar la chapientscha da las autoritads e da la populaziun. Ma er donaturas e donaturs da credits ed autoritads da controlla profiteschan da questas mesiras. Cunquai che las vischnancas vegnan manadas per gronda part d'autoritads executivas cun experientschas da contabilitad ch'èn savens caracterisadas da l'economia privata, èsi in agid, sche las metodos da rendaquint dal maun public vegnan assimiladas a las metodos da l'economia privata.

Tras l'introducziun dal MAC2 resultan novs elements en differents secturs dal rendaquint. Tranter auter vegn l'aggiunta al quint annual cumplettada cun ina glista da las participaziuns, cun ina glista da las garantias e cun ina cumprova da l'agen chapital. Plinavant daventi obligatoric da manar in quint da cash flow sco er ina contabilitad dals bains d'investiziun. Novaziuns resultan er tras ina cumprova dal gudogn e da la perdita sin plirs stgalims e tras in nov plan dals contos armonisà tar la validaziun da la facultad da finanzas e da la facultad administrativa sco er tar las amortisaziuns. Las vischnancas grischunas pon – quai cuntrari al chantun – duvrar vinavant bunas bilantschas per amortisaziuns extraordinarias.

2. Introducziun

Las vischnancas dal Grischun vegnan prest ad introducir il model armonisà da contabilitad 2 (MAC2). La sessiun d'october 2011 ha il cussegl grond deliberà senza cuntravuschs la lescha da finanzas dal chantun Grischun (LFC). Questa lescha vala er per las vischnancas politicas, uschenavant ch'i na valan betg disposiziuns chantunalas divergentas u uschenavant che questa lescha na regla betg explicitamain fatgs chantunals.

Per cumplettar la LFC relascha la regenza mintgamai in'ordinaziun per il chantun e per las vischnancas politicas. Questas ordinaziuns fixeschan ils princips da la regulaziun da las finanzas, dal dretg da credit, dal rendaint sco er da la contabilitad e da la gestiun publica. Las ordinaziuns gidan ad applitgar en moda unitara il model armonisà da contabilitad 2 (MAC2) e permettan pia da cumparegliar las finanzas. La lescha e las ordinaziuns duain entrar en vigur per il 1. da december 2012.

En il rom da la regulaziun transitorica da l'art. 54 al. 1 LFC vegn concedì a las vischnancas in termin fin ils 31 da december 2017 per adattar lur rendaint a las prescripziuns chantunalas tenor il MAC2. In dretg communal eventualmain divergent po anc vegnir applitgà durant quest termin. A partir dal 1. da schaner 2018 prevalan las disposiziuns da la LFC envers las disposiziuns communalas divergentas areguard las finanzas. Durant in termin transitoric resp. fin ch'i vegn midà al MAC2 duai valair vinavant il dretg vertent (LFSF ed OFC) conform al senn er per quellas vischnancas che n'han betg in'atgna lescha da finanzas.

A partir da l'onn da gestiun 2013 vegnan fatgas emprimas experientschas cun in pèr vischnancas da pilot, avant ch'il MAC2 vegn introducì en tut il chantun. L'administraziun chantunala vegn ad introducir il MAC2 per il 1. da schaner 2013. Per las corporaziuns regionalas e per las corporaziuns da vischnancas sco er per las vischnancas burgaisas vala la LFC mo conform al senn. I vegn desistì da fixar standards minimalis. En l'avegnir duain dentant las vischnancas burgaisas render quint en moda autonoma.

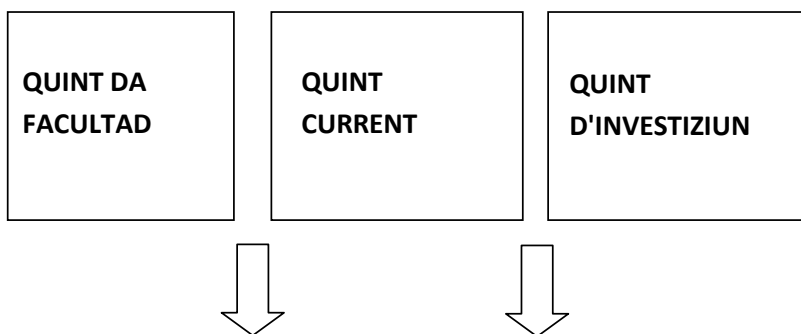
Cun il conclus dals 7 da favrer 2012 ha la regenza deliberà l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV) per mauns d'ina consultaziun.

3. Explicaziuns davart las singulas disposiziuns

La lescha da finanzas (LFC) e l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV) sa basan fermamain sin il model d'ina lescha tar il MAC2 da la CDF. Plinavant èn vegnidas resguardadas las recumandaziuns da la conferenza da las autoritads da surveglianza chantunalas sur las finanzas communalas (CASCFC).

Il elements principals dal model da contabilitad MAC2 èn la bilantscha, il quint da gudogn e da perdita, il quint d'investiziun, il quint da cash flow e l'aggiunta ch'è vegnida extendida considerablmain (tranter auter cun ina cumprova detagliada da l'agen chapital). Ultra da quai èsi obligatoric da manar ina contabilitad dals bains d'investiziun

Model da contabilitad vertent MAC1

Nov model da contabilitad MAC2

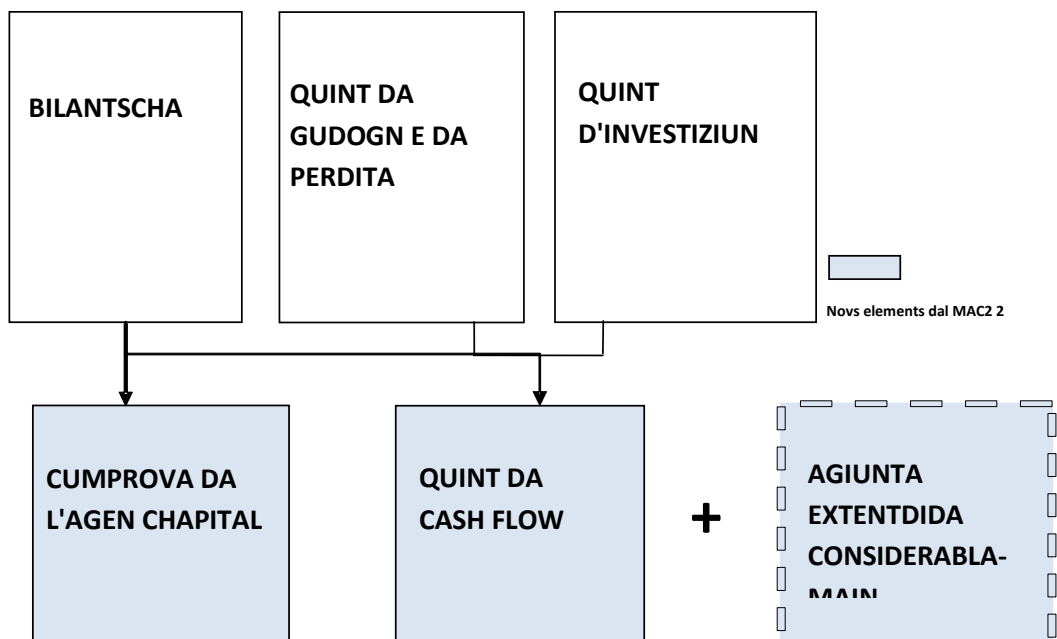

Tabella: Novs elements dals MAC2 (funtanga: manual dal MAC2)

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 Champ d'applicaziun e da regulaziun, intent

Per cumpletter la lescha da finanzas duai l'ordinaziun reglar ils princips da la direcziun da las finanzas, dal dretg da credit, dal rendaquint sco er da la contabilitad e da la gestiun publica. L'uffizi da vischnancas duai dal rest pudair relaschar directivas e far recumandaziuns.

Art. 2 Cumpetenzas per expensas

La cumpetenzas per decider davart expensas fixablas libramain sa drizza tenor la legislaziun decisiva respectiva da la vischnanca.

La facultad finanziaria cumpiglia, tenor la giurisdicziun dal tribunal federal, quellas valurs da facultad che pon vegnir alienadas senza periclitare l'adempliment d'incumbensas publicas. La facultad administrativa cumpiglia quellas valurs da facultad che servan per ademplir incumbensas publicas directamain e durant in temp pli lung. La differenziaziun tranter la facultad finanziaria e la facultad administrativa è impurtanta areguard il dretg da finanzas e cunzunt areguard las cumpetenzas e las disposiziuns davart la bilantscha e la valitaziun.

Scu tar il Cantun vala la cumpetenzas da transportar valurs da facultad da la facultad administrativa en la facultad finanziaria per las executivas da las vischnancas (cf. art. 2 al. 3 LFC). Concernent la cumpetenzas davart l'alienaziun da facultads financialas è anc adina l'art. 9 it. e da la lescha da vischnancas (LV, DG 175.050) da risguardar.

II. Gestiun da las finanzas

Art. 3 Plan da finanzas

(art. 9 LFC)

Il plan da finanzas vegn duvrà per planisar e per diriger a media vista las prestaziuns e las finanzas. El è in instrument adattà per enconuscher a temp cunzunt ils svilups negativs da las finanzas e per als evitar sche pussaivel. En quest senn duain er las vischnancas manar in a planisaziun cunvegna da las finanzas.

Il plan da finanzas duai cumpigliar almain 3 onns che suondan l'onn dal preventiv e vegnir preschentà a medem temp sco il preventiv a la radunanza communal u al parlament communal per enconuschientscha.

Art. 4 Preventiv (art. 10 LFC)

Il preventiv vegn duvrà per diriger a curta vista las prestaziuns e las finanzas. El sto vegnir approvà fin ils 31 da december da l'onn precedent.

Las posiziuns essenzialas dal preventiv, en spezial quellas che demussan midadas essenzialas envers l'onn precedent, duain vegnir motivadas.

III. Dretg da credits

Art. 5 Credit d'impegn (art. 14 ss. LFC)

In credit è l'autorisaziun da pudair surpigliar obligaziuns finanzialas per in tschert intent fin ad in tschert import. Credits ston vegnir dumandads avant che surpigliar novas obligaziuns e ston vegnir fixads sin basa da valitaziuns accuratas dal basegn probabel. Credits ston vegnir concludids en furma da credits d'obligaziun, da credits supplementars, da credits tenor preventiv u da credits posteriurs.

Il basegn da meds finansials or dals credits d'impegn sto vegnir inditgà sco custs u sco expensas en il preventiv respectiv (quint da gudogn e da perdita u quint d'investiziun).

Art. 6 Clausula concernent il stadi dals pretschs

Sch'il credit d'impegn cuntegna ina clausula concernent il stadi dals pretschs, s'augmenta u sa reducescha el en la dimensiun da la midada da l'index.

Art. 7 Controlla dals credits d'impegn

La vischnanca duai far controllas davart las obligaziuns surpigliadas, davart il diever dals credits, davart ils pajaments fatgs sco er davart la repartiziun da credits generals sin projects singuls.

Art. 8 Liberaziun dal credit posteriur

Per expensas supplementaras fin a 2 pertschient per credit singul, per expensas supplementaras annualas fin a 20 pertschient d'in credit d'impegn sco er per expensas supplementaras che vegnan gulivadas il medem onn da gestiun tras entradas

supplementaras u tras expensas pli pitschnas per la medema chaussa, n'èsi betg necessari da dar in credit posteriur.

IV. Rendaquint

Il MAC2 dovra per part novas noziuns per ils differents elements dal model da contabilitad. Il quint annual cuntegna ina bilantscha, in quint da gudogn e da perdita, in quint d'investiziun, in quint da cash flow sco er in'aggiunta (art. 11 LFC).

Per mantegnair la trasparenza e la regulaziun èsi impurtant ch'il quint da gudogn e da perdita e ch'il quint d'investiziun hajan il medem status sco il preventiv. Mo uschia èsi pussaivel da controllar ch'i vegnian resguardads ils credits ch'èn vegnids permess cun il preventiv.

Ils custs ed il retgav sco er las expensas e las entradas d'investiziun valan sco extraordinaris, sch'els n'eran betg previsibels e sch'els n'èn betg influenzabels u controllabels ubain sch'els n'appartegnan betg al sectur operativ (art. 12 LFC). Sco custs extraordinaris valan er amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa, prefinanziaziuns e l'amortisaziun d'in deficit da bilantscha.

Il rendaquint dat il maletg da las finanzas che corresponda a la situaziun effectiva da la facultad, da las finanzas e dal retgav ("true and fair view"; art. 24 LFC). El sa drizza tenor ils principis da la preschentaziun brutta, da la limitaziun da periodas, da la cuntinuaziun, da l'essenzialitad, da la chapaivladad, da la fidaivladad, da la cumparegliabladad e da la cuntinuitad (art. 25 al. 1 LFC).

Las entradas fiscalas ston vegnir registradas almain tenor il princip dal duair (art. 25 al. 2 LFC). Tar il princip dal duair vegnan ils retgavs fiscals cudeschads il mument da la facturaziun.

Art. 9 Plan dals contos

Il plan dals contos tenor MAC2 è armonisà per gronda part cun quel da la confederaziun. La structuraziun en gruppas specificas da tut las parts dal quint (bilantscha, quint da gudogn e da perdita e quint d'investiziuns) sa mida envers il MAC1. Intginas gruppas specificas èn vegnidas mantegnidas, han dentant survegnì auters numers da conto. Tschertas gruppas specificas èn reservadas per ils basegns da la statistica da finanzas federala e na dastgan betg vegnir duvradas per ils plans dals contos chantunals e communal. La structuraziun

funcziunala duai sa basar sin la structura da fin ussa. Ella serva a la registraziun da la statistica finanziaria da las expensas e da las entradas. Mintga communitad che fa in agen quint, sto er furnir la cumprova da la statistica da finanzas tenor la structuraziun funcziunala.

BILANTSCHA		QUINT DA GUDOGN E DA PERDITA				QUINT D'INVESTIZIUN					
1	ACTIVAS	2	PASSIVAS	3	CUSTS	4	RETGAV	5	EXPENSAS D'INVESTIZIUN	6	ENTRADAS D'INVESTIZIUN
10	FACULTAD FINANZIALA	20	CHAPITAL ESTER	30	CUSTS DA PERSONAL	40	RETGAV FISCAL	50	BAINS D'INVESTIZIUN MATERIALS	60	TRANSPORT DA BAINS D'INVESTIZIUN MATERIALS EN LA FACULTAD FINANZIALA
				31	CUSTS REALS ED ULTERIURS CUSTS DA MANASCHI	41	REGALS CONCESSIUNS	51	INVESTIZIUNS A QUINT DA TERZAS PERSONAS	61	RESTITUZIUNS
				32	CUSTS PER L'ARMAMENT (MO CONFEDERAZIUN)	42	INDEMNISAZIUNS	52	BAINS D'INVESTIZIUN IMMATERIALS	62	PERDITA DALS BAINS D'INVESTIZIUN IMMATERIALS
				33	AMORTISAZIUNS DA LA FACULTAD ADMINISTRATIVA	43	DIFFERENTS RETGAVS			63	CONTRIBUZIUNS D'INVESTIZIUN PER L'AGEN QUINT
14	FACULTAD ADMINISTRATIVA			34	CUSTS FINANZIALS	44	RETGAV FINANZIAL	54	CREDITS	64	REMBURSAMENT DA CREDITS
				35	APPORTS A FONDS ED A FINANZIAZIUNS SPEZIALAS	45	PRELEVAZIUN DA FONDS E DA FINANZIAZIUNS SPEZIALAS	55	PARTICIPAZIUNS E CHAPITALS DA BASA	65	TRANSPORT DA PARTICIPAZIUNS
				36	CUSTS DA TRANSFERS	46	RETGAV DA TRANSFERS	56	ATGNAS CONTRIBUZIUNS D'INVESTIZIUN	66	REMBURSAMENT D'ATGNAS CONTRIBUZIUNS D'INVESTIZIUN
				37	CONTRIBUZIUNS TRANSITORICAS	47	CONTRIBUZIUNS TRANSITORICAS	57	CONTRIBUZIUNS D'INVESTIZIUN TRANSITORICAS	67	CONTRIBUZIUNS D'INVESTIZIUN TRANSITORICAS
				38	CUSTS EXTRAORDINARIS	48	RETGAV EXTRAORDINARI	58	INVESTIZIUNS EXTRAORDINARIAS	68	ENTRADAS D'INVESTIZIUN EXTRAORDINARIAS
		29	AGEN CHAPITAL	39	SCUNTRADAS INTERNAS	49	SCUNTRADAS INTERNAS	59	TRANSPORT A LA BILANTSCHA	69	TRANSPORT A LA BILANTSCHA
										9	CONTOS FINALS

Tabella: approx. structuraziun dal plan da contos

Art. 10 Bilantscha

La structura fundamentala da la bilantscha (facultad da finanzas e facultad administrativa d'ina vart, chapital ester ed agen chapital da l'autra vart) èn restadas las medemas. Las gruppas specificas "obligaziuns per quints speziels" ed "obligaziuns per finanziaziuns spezialas" èn abolidas. Quests posts vegnan repartids da nov sin autras gruppas specificas. Sch'i vegn cumprovà in deficit da bilantscha, resta quel da la vart da las passivas da la bilantscha. La bilantscha sto vegnir manada cun numers da conto da 5 cifras sco er en cas da basegn cun sutplauns da contos da 2 cifras.

Art. 11 Quint da gudogn e da perdita

Il quint da gudogn e da perdita cumprova ils retgavs ed ils custs per la perioda da quint. La cumprova dal resultat dal quint da gudogn e da perdita ha lieu da nov sin plirs plauns. Il resultat da gestiun, il resultat operativ ed il resultat extraordinari vegnan cumprovads separadamain ed alura resumads ad in resultat total.

Il quint da gudogn e da perdita ed il quint d'investiziun ston vegnir manads cun 4 cifras tar las funcziuns e cun 4 cifras tar ils geners da conto sco er en cas da basegn cun sutplauns da contos da 2 cifras. Il quint da gudogn e da perdita ed il quint d'investiziun èn structurads tenor funcziuns e tenor geners.

Custs da manaschi			
30	Custs da personal		
31	Custs reals ed ulteriurs custs da manaschi		
33	Amortisaziuns da la facultad administrativa		
35	Apports a fonds ed a finanziaziuns spezialas		
36	Custs da transferiment		
37	Contribuziuns transitoricas		
Retgav da manaschi			
40	Retgav fiscal		
41	Regals e concessiuns		
42	Indemnisaziuns		
43	Differents retgavs		
45	Prelevaziun da fonds e da finanziaziuns spezialas		
46	Retgav da transfers		
47	Contribuziuns transitoricas		
Resultat	da	l'actividad	manaschiala
<i>(resultat da gestiun)</i>			
34	Custs finansials		
44	Retgav finanziel		
Resultat da la finanziaziun			
Resultat operativ			
38	Custs extraordinaris		
48	Retgav extraordinari		
Resultat extraordinari			
Resultat total quint da gudogn e da perdita			

Tabella: quint da gudogn e da perdita sin plirs plauns

Art. 12 Quint d'investiziun

Il quint d'investiziun cuntogna expensas per facultads administrativas. La limita d'activaziun duai vegnir graduada sin fundament dal dumber d'abitantas e d'abitants sco suonda:

- a) vischnancas fin a 1'000 abitantas ed abitants fr. 25'000

b)	vischnancas sur 1'000 fin a 5'000 abitantas ed abitants	fr.	50'000
c)	vischnancas sur 5'000 fin a 10'000 abitantas ed abitants	fr.	75'000
d)	vischnancas sur 10'000 abitantas ed abitants	fr.	100'000

Il quint d'investiziun cuntegna er las entradas che stattan en connex cun las expensas. A la fin da la perioda da quint ston las expensas e las entradas vegnir transferidas en la bilantscha. Contribuziuns d'investiziun sco er midadas da credits e da participaziuns da la facultad administrativa ston vegnir registradas en il quint d'investiziun, e quai independentamain da l'import. In quint d'investiziun per la facultad finanziaria na sto betg vegnir fatg.

Art. 13 Quint da cash flow

Il quint da cash flow, sco element nov en cumparegliaziun cun il MAC1, duai infurmar davart las relaziuns da liquiditad e davart la midada da la structura dal chapital e da la facultad durant ina perioda da quint. El è in quint dals causals e mussa co che la situaziun da liquiditad è resultada tras l'augment e tras la sminuziun da meds finansials liquids. Ultra da quai preschenta el en moda graduada la circulaziun dals daners da l'activitad manaschiala (bilantscha e quint da gudogn e da perdita rectificgads per ils andaments senza effect sin ils daners), la circulaziun dals daners da l'activitad d'investiziun (quint d'investiziun) e la circulaziun dals daners da l'activitad da finanziaziun.

Art. 14 Retenziuns

La furmaziun da retenziuns vegn cumbinada cun cundiziuns. Las retenziuns dastgan vegnir duvradas mo per l'intent, per il qual ellas èn vegnidadas furmadas. Las retenziuns ston vegnir explitgadas en l'agiunta.

Art. 15 Posiziuns transitoricas activas e passivas

La bilantschaziun da posiziuns transitoricas u la renunzia excepziunala da talas dependa da differents facturs.

Art. 16 Scuntradas internas

Scuntradas internas ston vegnir fatgas, uschenavant ch'ellas èn essenzialas per eruir ils custs ed il retgav. Sche pussaivel ston ellas vegnir pauschalisadas.

Art. 17 Finanziaziuns spezialas

(art. 22 LFC)

La noziun e la pratica da finanziaziuns spezialas restan per gronda part invariadas en cumparegliaziun cun il MAC1. Finanziaziuns spezialas vegnan manadas, sche meds finansials èn liads tras lescha a l'intent d'ademplier tschertas incumbensas publicas. Las finanziaziuns spezialas vegnan attribuidas da nov ubain al chapital ester ubain a l'agen chapital. Per l'attribuziun a l'agen chapital èn decisivs dus criteris:

- a) la basa giuridica po vegnir midada da l'atgna communitad; u
- b) la basa giuridica sa basa sin in dretg surordinà, ma lascha a l'atgna communitad ina libertad d'agir considerabla (p.ex. en connex cun fixar la taxa u cun impunder ils meds finansials).

Sin fundament da quests dus criteris po vegnir attribuida la gronda part da las finanziaziuns spezialas a l'agen chapital. Ils pajaments anticipads e las obligaziuns ston vegnir tschainsids calculatoricamain. La tariffa da tschains vegn fixada mintga onn en moda lianta dal departament competent.

Art. 18 Prefinanziaziuns

(art. 12 al. 2 LFC)

Prefinanziaziuns pon vegnir furmadas mo, sche las amortisaziuns prescrittas èn cuvridas tenor la durada d'utilisaziun e sch'in eventual deficit da bilantscha è vegnì amortisà. La furmaziun da prefinanziaziuns na dastga betg chaschunar in surpli d'expensas en il quint da gudogn e da perdita. La furmaziun da prefinanziaziuns vala sco custs extraordinaris.

Per furmar prefinanziaziuns per projects che n'èn anc betg vegnids concludids dovri in conclus da l'autorità ch'è formalmain cumpetenta.

Art. 19 Contabilitad dals bains d'investiziun

Las valurs da facultad da la facultad finanziaria e da la facultad administrativa inclusiv ils credits e las participaziuns ston vegnir cumprovads en ina contabilitad dals bains d'investiziun. La contabilitad dals bains d'investiziun è la cumprova speziala da contabilitad, en la quala cumparan las indicaziuns detagliadas davart il svilup da quests posts. En questa cumprova vegnan registradas las valurs da facultad che vegnan duvradas durant plirs onns.

Art. 20 Valitaziun da la facultad finanziaria

(art. 26 LFC)

Las posiziuns en la facultad finanziaria ston vegnir validadas mintgamai per il di da referenza da la bilantscha tenor princips commerzials.

Art. 21 Rectificaziuns da la valor

Sch'i vegn constatada ina reducziun duraivla da la valor d'ina posiziun da la facultad finanziaria u administrativa, sto sia valor bilantschada vegnir rectificada. Posiziuns essenzialas en connex cun pretensiuns pon vegnir validadas en moda individuala. Da las ulteriuras posiziuns po vegnir rectificada la valor en moda pauschala.

Art. 22 Amortisaziuns ordinarias (art. 27 LFC)

La facultad administrativa sto vegnir amortisada en moda ordinaria e lineara tenor las categorias da baind d'investiziun. Per ils secturs da provediment e d'allontanament che vegnan finanziads tras taxas pon vegnir applitgadas las tariffas d'amortisaziun linearas da la regulaziun da branscha correspondent. Las regulaziuns da branscha che vegnan applitgadas ston vegnir inditgadas en l'agiunta.

Art. 23 Categorias da bains d'investiziun, durada d'utilisaziun, tariffa d'amortisaziun

Las categorias da bains d'investiziun, las duradas d'utilisaziun sco er las tariffas d'amortisaziun sa drizzan tenor la raccomandaziun da la CASFC.

Art. 24 Amortisaziuns supplementaras (art. 28 LFC)

Surplis dal retgav en il quint da gudogn e da perdita pon vegnir duvrads per amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa. Las amortisaziuns supplementaras ston vegnir cudeschadas e cumprovadas sco custs extraordinaris. Ellas dastgan esser mo uschè grondas, ch'i na resulta nagin surpli d'expensas. Sch'igl è avant maun in deficit da bilantscha, n'èsi betg permiss da far amortisaziuns supplementaras.

Art. 25 Glista da las participaziuns e da las garantias

Empè da far ina consolidaziun che chaschuna gronds custs e ch'è difficila d'interpretar duai vegnir meglierada la trasparenza cun publictar las participaziuns en l'agiunta. La glista da las participaziuns cuntogna en spezial:

- credits e participaziuns che stattan en connex cun l'adempliment da las incumbensas publicas u cun l'interessenza publica;
- furmas da la collavuraziun intercommunala ed instituziuns purtadras excorporadas, a las qualas la vischnanca è participada sco commembra u sco purtadra.

Sin la glista da las garantias ston vegnir menziunads tut ils fatgs, dals quals po resultar en il futur in'obligaziun essenziala.

Art. 26 Cumprova da l'agen chapital

La cumprova da l'agen chapital vegn introducida da nov sco part da l'agiunta e mussa detagliadamain ils motivs da la midada da l'agen chapital. En il MAC1 vegniva manà l'agen chapital sco in conto che sa midava sulettamain tras il saldo dal quint current. Obligaziuns envers finanziaziuns spezialas vegnivan manadas sco categoria che steva ordaifer il chapital ester e l'agen chapital. La classificaziun p.ex. en prefinanziaziuns, en retenziuns dals secturs dal preventiv global, en ina reserva per l'augment da la valur na devi betg. En il MAC2 vegn l'agen chapital preschentà pli detagliadamain en il plan dals contos che en il MAC1. En spezial vegnan attribuidas las finanziaziuns spezialas a l'agen chapital u al chapital ester.

Agen chapital		Augment tras		Reducziun tras	
290	Obligaziuns / pajaments anticipads envers finanziaziuns spezialas en l'agen chapital	3510	Apports a finanziaziuns spezialas da l'agen chapital	4510	Prelevaziuns da finanziaziuns spezialas da l'agen chapital
291	Fonds en l'agen chapital	3511	Apports a fonds da l'agen chapital	4511	Prelevaziuns da fonds da l'agen chapital
292	Retenziuns dals secturs dals preventivs globals	3892	Apports a retenziuns dals secturs dals preventivs globals	4892	Prelevaziuns da retenziuns dals secturs dals preventivs globals
293	Prefinanziaziuns	3893	Apports a prefinanziaziuns da l'agen chapital	4893	Prelevaziuns da prefinanziaziuns da l'agen chapital
295	Reserva per l'augment da la valur	---	Nagins apports. La reserva vegn furmada al passadi al MAC2.	4895	Prelevaziuns da la reserva per l'augment da la valur
296	Reserva da la nova valitaziun da la facultad finanziaia	3896	Apports a la reserva da la nova valitaziun	4896	Prelevaziuns da la reserva da la nova valitaziun
298	Ulteriur agen chapital		Augments pervia da proceduras en posts che na vegnan manads en nagin'otra gruppa materiala da l'agen chapital.		Prelevaziun pervia da proceduras en posts che na vegnan manads en nagin'otra gruppa materiala da l'agen chapital.
299	Surpli da bilantscha / deficit da bilantscha	2990	Resultat annual (deficit: segn minus, surpli: segn plus)	4899	Prelevaziun or dal resultat cumulà dals onns precedents

Tabella: preschentaziun dalla cumprova da l'agen chapital

Art. 27 Ulteriuras indicaziuns en l'agiunta

(art. 13 LFC)

L'agiunta è ina part centrala da las novaziuns dal MAC2. Ella cuntegna:

- ils princips da rendaint inclusiv ils princips essenzials da la bilantschaziun e da la valitaziun;
- la cumprova da l'agen chapital;
- la glista da las retenziuns;
- la glista da las participaziuns;
- la glista da las garantias;
- la glista da las investiziuns;
- indicaziuns supplementaras ch'èn impurtantas per giuditgar la situaziun da la facultad, da las finanzas e dal retgav sco er da las ristgas finanziaias.

V. Contabilitad e gestiun publica

La contabilitad sa drizza tenor ils princips da la cumplettadad, da l'essenzialitad, da la correctadad, da la punctualitad e da la verifitgablada (art. 29 LFC).

Art. 28 Sistem da controlla intern (SCI) (art. 31 LFC)

La suprastanza communal procura per in sistem da controlla intern adequat e graduà tenor las ristgas. L'uffizi da vischnancas vegn ad inditgar ils standards minimalis ed a far recumandaziuns respectivas.

Art. 29 Obligaziun da tegnair en salv

Ils documents da la contabilitad ston vegnir tegnids en salv uschè ditg sco ch'els ston star a disposiziun sco meds da cumprova per constatar relaziuns da debit e da pretensiun, almain però durant 10 onns.

VI. Disposiziuns finalas e transitoricas

Art. 30 Nova valitaziun da la facultad finanziaia

Cun la midada al MAC2 vegn la facultad finanziaria validada da nov sin basa da las valurs da martgà. Ina facultad finanziaria eventualmain pli gronda e pia megliers resultats en connex cun il debit net resp. en connex cun la facultad netta n'han – tenor la basa legala vertenta – nagina influenza sin la fixaziun da la forza finanziaria da las vischnancas. Er en il project pertutgant la NGF grischuna che la votaziun dal pievel ha refusà n'avessan indicaturs pli favuraivels da la facultad finanziaria betg gi consequenzas per il criteri decisiv dal potenzial da resursas d'ina vischnanca.

Art. 31 Nova validaziun da la facultad administrativa

Ina nova validaziun da la facultad administrativa è logica en il senn d'ina realisaziun consequenta dal MAC2 e dal princip dal "true and fair view". Perquai che la nova validaziun è eventualmain colliada cun gronds custs, na ston las vischnancas betg far ina nova validaziun da la facultad administrativa. La facultad administrativa ch'è avant maun sto vegnir amortisada en moda lineara durant maximalmain 12 onns. Investiziuns essenzialas dals ultims 5 onns avant l'introducziun dal MAC2 u talas cun ina durada d'utilisaziun restanta che surpassa per bler la fasa transitorica da 12 onns pon vegnir tractadas separadamain. En quest cas ston ellas vegnir validadas da nov e ston vegnir amortisadas en moda lineara tenor la categoria d'investiziun per la durada d'utilisaziun restanta. In eventual tractament spezial da la facultad administrativa sto vegnir inditgà en l'aggiunta.

Art. 32 Nova validaziun da retenziuns e da posiziuns transitoricas

Las retenziuns e las posiziuns transitoricas ston vegnir validadas da nov cun midar al MAC2.

Art. 33 Entrada en vigur

L'ordinaziun duai entrar en vigur il 1. da december 2012.

Agiunta

L'ordinaziun vegn cumpletta cun in'aggiunta. L'aggiunta cuntegna ils principis da la gestiun da las finanzas, da la budgetaziun, dal rendaquint e da la contabilitad, la structuraziun da la bilantscha, dal quint da gudogn e da perdita e dal quint d'investiziun sco er la definiziun dals indicaturs da finanzas. L'aggiunta duai augmentar la chapientscha e la survesaivladad da l'ordinaziun. Il mument èsi anc intschert, sche singuls elements da l'aggiunta vegnan anc integrads en l'ordinaziun.

4. Vischnancas da pilot

Il chantun introducescha il MAC2 ensemen cun il sistem d'informatica dal plan da classificaziun per il 1. da schaner 2013. Sin quest termin duai esser pussaivel d'introducir il MAC2 er en las vischnancas. Perquai che la midada sto dentant vegnir fatga en in dumber bainquant pli grond da communitads (dumber da vischnancas 2012: 176), s'impona ina procedura graduada. Avant ch'il MAC2 possia vegnir introducì en tut las vischnancas dal chantun Grischun, èsi indispensabel da far emprimas experientschas cun las novas prescripziuns da rendaquint. Perquai duai il quint annual vegnir fatg en intginas vischnancas da pilot a partir da 2013 tenor il nov model da contabilitad. Qua duain valair las suandantas finamiras:

- examinar, sche l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV) è praticabla;
- sviluppar directivas confurmas a la lescha ed a l'ordinaziun sco er recumandaziuns praticas e models per la contabilitad e per il rendaquint;
- eliminar discordanzas tranter ils novs elements dal quint annual e dal plan dals contos;
- garantir pretensiuns praticablas per la contabilitad dals bains d'investiziun, per il quint da cash flow e per l'agiunta;
- far experientschas cumplessivas.

Per obtegnair enconuschientschas uschè vastas sco pussaivel da l'introducziun dal MAC2, duain las vischnancas da pilot ademplir las suandantas premissas:

- almain 2'000 abitantas ed abitants;
- las applicaziuns da la software per la contabilitad da las finanzas, per il salari, per ils debiturs e per ils crediturs èn gia implementadas;
- in'applicaziun da la software per la contabilitad dals bains d'investiziun è sche pussaivel gia avant maun;
- las enconuschientschas spezializadas da la contabilitad / dal rendaquint tenor il MAC1 vegnan dumagnadas senza difficultads;
- las resursas da personal èn avant maun / la prontezza da prestar lavur supplementara exista;
- la planisaziun da las finanzas sco instrument directiv è gia implementada.

Il fatg d'introducìr il nov model da contabilitad en ina vischnanca da pilot è cumbinà cun lavur supplementara. Las vischnancas survegnan perquai in'assistenza optimala tras l'uffizi da vischnancas. La tscherna da las vischnancas da pilot duai resguardar sche pussaivel differents offerents da software e differents posts da revisiun.

5. Introducziun en l'entir chantun

L'introducziun dal MAC2 en l'entir chantun duai esser terminada per il 1. da schaner 2018. Independentamain da l'onn da la midada èn necessarias intginas lavurs preliminaras per la nova furma da rendaquint. I vegn recumandà da s'occupar a temp dal project. Qua sutvart ina preschentaziun schematica da las lavurs per la midada dal MAC1 al MAC2.

★ Term impurtant

MAC1			
Rendaquint tenor il MAC1			
Quint annual tenor il MAC1			
MAC2	Lavurs preliminaras	Rendaquint tenor il MAC2	
Scolaziun, scolaziun autoritads communalas, personal (ev.) adattar leschas communalas			
Implementar il plan dals contos			
Implementar la software da la contabilitad d'investiziun	★		
Adattar la software (contabilitad finanziaria, debiturs, crediturs, sala)	★		
Far resp. actualisar il register d'immobiglias	★		
Examinar, rectificgar l'attribuziun FF/FA			
Valitar da nov la facultad finanziaria, las retenziuns			
Far in preventiv conform al MAC2	★		
Far ina planisaziun da finanzas conforma al MAC2			
Valitar da nov las limitaziuns d'alas posiziuns transitoricas			
Posiziun da debit dals retgavs fiscals (sche betg gia fatg)			
Rendaquint tenor il MAC2		★	
Far la controlla dals credits d'impegn			
Introducìr in sistem da controlla intern (SCI)			
Far il 2. preventiv conform al MAC2			
Actualisar il plan da finanzas			
1. quint annual tenor il MAC2			
Valitar la facultad finanziaria ed il chapital ester			
Rectificgar la valor da la FF e da la FA			
Far l'agiunta			
Far il quint da cash flow			
1. revisiun dal quint annual tenor il MAC2			★

6. Scolaziun, infurmaziuns

L'uffizi da vischnancas vegn a dar ina gronda atenziun a l'aspect d'ina scolaziun adequata.

En in emprim pass han lieu il mars 2012 occurrenzas d'infurmaziun regionalas che stattan en connex cun la consultaziun davart l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas. Las datas exactas vegnan communitgadas a temp util.

Sin la pagina d'internet www.afg.gr.ch publitgain nus a partir da la primavaira 2012 adina puspè infurmaziuns, directives, recumandaziuns per la pratica, models e.u.v. per l'introducziun dal MAC2.

7. Renviaments a la litteratura

Missiva da la regenza al cussegl grond (carnet nr. 3 / 2011 – 2012) tar la revisiun parziala da la lescha davart las finanzas e davart la surveglianza da las finanzas dal chantun Grischun

Vesair www.gr.ch -> Instituziuns-> Parlament-> Missivas 2011-2012

Lescha concludida dal parlament vesair: Fegl uffizial dal chantun Grischun dals 27 d'october 2011

Manual per in model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas (MAC2), ediziun 2008, edì da la CDF

Empustaziuns per il manual dal MAC2 ston vegnir drizzadas a:

Uffizi da finanzas dal chantun Solothurn

4500 Solothurn

telefon 032 627 20 96

cornelia.dekker@fd.so.ch